

SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN TEKNİK KARŞILIKLARINA İLİŞKİN GENELGE

1) Cari Rizikolar Karşılığı

Sigorta ve reasürans şirketleri; deprem teminatı primleri, bir yıldan uzun süreli hayat sigortalarının primleri ile bir yıldan uzun süreli hayat sigortalarının birikim primleri dışındaki primler için cari rizikolar karşılığı ayırmak zorundadır.

Cari rizikolar karşılığı, yürürlükte bulunan poliçeler için tahakkuk etmiş primlerden komisyonlar ile ayrıca hayat sigortalarında gider payları da düşüldükten sonra kalan tutarın gün esasına göre ertesi yıla veya yıllara sarkan kısmından oluşur.

Cari rizikolar karşılığının gün esasına göre hesaplanması mümkün olmayan reasürans ve retrosesyon işlemlerinde, 1/8 esasına göre cari rizikolar karşılığı ayrılması mümkündür.

Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtea nakliyat sigortası sözleşmelerinde, son üç ayda tahakkuk etmiş primlerden komisyonlar düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde 50'si cari rizikolar karşılığı olarak ayrılır.

İlgili hesap dönemi içinde her ay veya her üç ayda bir düzenlenen mali tablolar hazırlanırken "Devreden Cari Rizikolar Karşılığı" rakamı olarak, bir önceki hesap dönemi sonunun (Örneğin 31.12.20XX3) mali tablolarında yer alan Cari Rizikolar Karşılığı rakamı yazılmalı, dönem "Cari Rizikolar Karşılığı " olarak ise mali tabloların düzenlendiği tarih (Örneğin 30.06.20XX4) itibarıyla yürürlükte olan poliçelerin gün esasına göre hesaplanarak bulunan kazanılmamış primlerin toplamı alınmalıdır.

2) Muallak Hasarlar Karşılığı

Sigorta ve reasürans şirketleri, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş hasar ve tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanamamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş hasar ve tazminat bedelleri için muallak hasar ve tazminat karşılığı ayırmak zorundadırlar.

Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş hasar ve tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında hesap dönemi sonları (31.12.20XX) dikkate alınır. Dolayısıyla bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş hasar ve tazminatlar gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş hasar ve tazminat bedelleri olarak kabul edilir. Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş hasar ve tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında, sigorta ve reasürans şirketlerinin bu bedellerle ilgili olarak son 5 (Örneğin 2001, 2002, 20X3, 20X4, 20X5) veya daha fazla yıllardaki yıllık prim üretimleri (Örneğin 01.01.20X5 - 31.12.20X5) ile söz konusu yıllara ait gerçekleşmiş (Örneğin 31.12.20X5 ve öncesi) ancak 31.12.20XX tarihinden sonra rapor edilmiş (Örneğin 01.01.20X6 ve sonrası) hasar ve tazminat bedellerinin ağırlıklı ortalamaları dikkate alınır. Cari yıl için (Örneğin 20X6) gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş hasar ve tazminat bedeli daha önce hesaplanmış olan ağırlıklı ortalama ile cari yıl prim üretiminin (01.01.20X6 - 31.12.20X6) çarpılması suretiyle bulunur.

Muallak hasar ve tazminat karşılığının hesaplanması sırasında, hesaplanmış veya tahmin edilmiş eksper, bilirkişi, danışman, dava ve haberleşme giderleri de dahil olmak üzere hasar ve tazminat dosyalarının tekemmülü için gerekli tüm gider payları da dikkate alınır.

Sigorta şirketleri, her hesap döneminde branşlar itibariyle muallak hasar ve tazminat karşılığı yeterlilik tablosu düzenlemek ve diğer mali tabloları ile birlikte (bilanço ve kar zarar tablosu) yayımlamak zorundadır. Diğer taraftan, şirket bünyesinde üçer aylık dönemler itibariyle muallak hasar ve tazminat karşılığı yeterlilik tablosu düzenlenmesi, söz konusu tablonun denetime hazır halde bulundurulması gerekmektedir. Ancak, ara dönemlerde hazırlanan muallak hasar ve tazminat karşılığı yeterlilik tablosunun yayımlanması gerekmemektedir. Bahse konu tablo ilişikte (Ek-1) yer almakta olup, ilk kez 31.12.2004 tarihi itibariyle düzenlenecektir. Dolayısıyla, 2003 yılına ait hesaplara ve 2004 yılı ara dönem hesaplarına ilişkin olarak söz konusu Yönetmelik hükümleri dahilinde herhangi bir işlem yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bu tablo, sigorta şirketlerinin son beş yıl itibari ile ayırdığı muallak hasar ve tazminat karşılığının, bu karşılıkların konusu olan dosyalara ilişkin olarak tüm gider payları da dahil olmak üzere fiilen ödemiş olduğu hasar ve tazminatlar bedeli toplamına oranı olan muallak hasar ve tazminat karşılığı yeterlilik oranını gösterir.

31.12.2004 tarihinde ilk kez düzenlenecek olan muallak hasar ve tazminat karşılığı yeterlilik tablosu düzenlemesi sırasında tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak hasar ve tazminatlar ile gider payları dikkate alınacaktır. Bu yıla ait tablonun düzenlenmesi sırasında 1999, 2000, 2001, 2002 ve 2003 yılı sonuçları dikkate alınacaktır. Ancak, şirketlerin söz konusu tabloyu ilk defa dolduracak olması nedeniyle veri oluşturmada imkansızlık bulunması halinde hesaplamlarda 31.12.2004 tarihi itibariyle son üç yılın, 31.12.2005 tarihi itibariyle son dört yılın, 2006 yılından itibaren ise son beş yılın dikkate alınması gerekmektedir. Buna göre, 2004 yılına ait tablonun düzenlenmesi sırasında 2001, 2002, 2003 yılı sonuçları, 2005 yılına ait tablonun düzenlenmesi sırasında, 2001, 2002, 2003, 2004 yılı sonuçları dikkate alınacaktır. 2006 yılında ise 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 yılı sonuçları dikkate alınacaktır. Ancak, söz konusu yıllara ilişkin olarak tabloda yer almasına rağmen, bu yıllara ait gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak hasar ve tazminat karşılığı ile gider paylarının ayrılmasında yasal zorunluluk bulunmaması sebebiyle, bu yıllar bir hesap yapılmamış ise (0) olarak yer alacaktır. 31.12.2005 tarihinde yapılacak olan hesaplama ve tablo oluşturulması sırasında ise, 2001, 2002, 2003 ve 2004 yıllarına ilişkin kayıtların dikkate alınacağı ve 2004 yılına ait kayıtlarda ise tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş muallak hasar ve tazminatlar ile gider paylarının da bulunması gerekliliği açıktır.

31.12.2004 tarihi itibariyle, muallak hasar karşılığı yeterlilik oranının; cari hesap dönemi hariç olmak üzere, son üç yıl ortalamasının yüzde 90'ının altında olması halinde, cari hesap döneminde sigorta şirketlerince bu oran ile yüzde 90 oranı arasındaki fark tutarı (oran farkı ile cari yıl muallak hasarının çarpımı sonucunda bulunan tutar) kadar muallak hasar ve tazminat karşılıklarına muallak hasar ve tazminat karşılığı yeterlilik farkı olarak ilave edilir. Söz konusu hesaplama 2005 yılı için son dört yıl, 2006 yılından itibaren ise son beş yıl dikkate alınacaktır. Hesaplamaya ilişkin örnek ekte yer almaktadır (Ek-2). Diğer taraftan, yeterlilik oranının hesaplanması sonucunda bulunan farkın pozitif çıkması durumunda ilave edilecek tutar ilgili branşta şirketin konservasyonunda kalan muallak hasar rakamı ile sınırlı olacaktır.

Muallak hasar tutarlarının her hesap dönemi sonu itibariyle güncelleşmiş olması gerekmektedir. Bilgi işlem altyapılarında bu durumun dikkate alınması ve gerekli güncellemelerin yapılması şarttır.

Yeni faaliyete geçilen branşlara ilişkin hesaplamlarda, bu branşa ilişkin sektör ortalamaları, bu ortalamaların bulunmaması durumunda ise sigorta şirketine ait en son veriler kullanılır. Söz konusu sektör ortalamaları Hazine Müsteşarlığı tarafından ilan edilir.

Tazminat bedelinin çek veya senet ile ödendiği durumlarda, çek veya senet tutarı ilgili banka tarafından sigortalıya ödeninceye kadar çek veya senet tutarı muallak hasarlardan indirilmemelidir.

Dövizli poliçelere ilişkin tazminatların ödeme tarihindeki kurdan ödenmesi kararlaştırılmış ise bu tür poliçelere ait döviz cinsinden muallak hasarların, poliçede aksine hüküm olmadıkça, dönem sonunda 31.12.20XX tarihli T.C. Merkez Bankasının Resmi Gazete’de ilan ettiği döviz satış kurlarına göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, poliçede yer alan kurdan değerlendirme yapılır.

Sigorta şirketinin anlaşmalı olduğu tamirhane ve servise sigorta şirketince ödeme yapılması suretiyle araçların tamir ettirilmesi durumunda, araç tamir edilerek tazminat alacaklısına karşı yükümlülük yerine getirilmiş olduğundan, bu durumdaki dosyalar sigortalıya ibraname imzalatılmasından sonra muallak hasar ve tazminat karşılıklarından çıkarılarak “ödenen tazminatlar” hesabına dahil edilmelidir. Tamire ilişkin bedeller, tamirhane veya servise ödeninceye kadar, ödenen tazminatlar hesabı karşılığında bilançonun pasif tarafındaki 3 kod numaralı ayrı bir hesabın altında ilgili tamirhane hesabında izlenmelidir. Ayrıca ilgili tamirhanenin hesaplarında borçların hangi hesaplardan kaynaklandığı da gösterilmelidir.

Sağlık sigortalarında, sigortalıların sigorta şirketinin anlaşmalı olduğu sağlık kuruluşlarında bedeli sağlık kuruluşuna sigorta şirketince ödenmek suretiyle tedavi ettirilmesi durumunda, sigorta şirketi sigortalıya yükümlülüğünü yerine getirmiş olduğundan, tedavi giderlerinin sigorta şirketince ödenmesi beklenmeden bu durumdaki dosyalar sigortalıya ibraname imzalatılmasından sonra muallak hasar ve tazminat karşılığında çıkarılarak “ödenen tazminatlar” hesabına dahil edilmelidir. Tedavi bedelleri, sağlık kuruluşuna ödeninceye kadar, ödenen tazminatlar hesabı karşılığında bilançonun pasif tarafındaki 3 kod numaralı ayrı bir hesabın altında ilgili sağlık kuruluşu hesabında izlenmelidir. Ayrıca ilgili sağlık kuruluşunun hesaplarında borçların hangi hesaplardan kaynaklandığı da gösterilmelidir.

Davalı olan hasarlar için muallak hasar karşılığı rakamı olarak öncelikle dava değerinin esas alınması gerekmektedir. Ancak, sigortalı tarafından talep edilen gecikme faizi, mahkeme masrafı ve avukatlık ücreti gibi masraf kalemleri haricindeki tazminat limitlerinin poliçe limitlerini aşması durumunda, şirketler aşan kısmı muallak hasar tutarlarından indirmelidir. Dolayısıyla, dava değerine rağmen kesin kanıtlara (bilirkişi raporu, fatura vb.) dayanılarak tespit edilen tazminat tutarına dönem sonuna kadar işlemiş gecikme faizi, avukatlık ücreti gibi masraflar da ilave edilerek muallak hasar karşılık tutarının belirlenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, açılan dava poliçe limitlerinin altında kalıyorsa, şirket dava değeri ile dönem sonuna kadar işlemiş gecikme faizi, mahkeme masrafı ve avukatlık ücreti gibi masraflardan sorumlu olup, bunlar için muallak hasar karşılığı ayırmakla yükümlüdür.